

Alta tecnologia contra la malaltia silenciosa

La Unitat d'Atenció Nefrològica de l'Hospital de la Santa Creu de Jesús és referent a Catalunya i l'Estat en el tractament de la insuficiència renal crònica

ALBERT MESTRE | TORTOSA

No hi ha cap malaltia invisible, sobretot per a qui la patix. Però n'hi ha algunes que, malgrat el seu elevat impacte social i creixent mortalitat, se'n parla poc. La insuficiència renal crònica, consistent en el deteriorament progressiu de la funció dels ronyons, forma part d'este grup de malalties poc mediàtiques.

AVUI TOCA MATINAR

Són les 7 del matí i la Unitat d'Atenció Nefrològica de l'Hospital de la Santa Creu de Jesús obre portes al primer torn d'hemodiàlisi. Un grup de 40 pacients ha matinat per rebre la seua sessió de "depuració" renal en unes instal·lacions que tot just han complert 5 anys i que són considerades pels especialistes com les millors de Catalunya i de tot l'Estat.

Secundino Tomàs, 52 anys, i Sara Morataya, de 43, s'adrecen al seu llit corresponent on la seua infermera de referència els connectarà a la màquina d'hemodiàlisi. El procediment, que dura unes quatre hores, és una rutina que es repeteix tres vegades a la setmana: extracció, "rentat" de la sang i posterior reintroducció al cos a través d'una màquina que fa la funció del ronyó. Els pacients, una vegada connectats a través d'una fístula o catèter al braç, que són la via de sortida i entrada de la sang, es relaxen al llit, es posen els auriculars, connecten la televisió i deixen que el ronyó artificial faça la feina que els seus propis ja no poden fer.

MALALTIA SILENCIOSA

La insuficiència renal crònica és una malaltia que afecta un 15 % de la població, "malgrat que bona part dels afectats encara no ho saben", i és provocada principalment per la diabetis i la hipertensió, encara que el sedentarisme, el tabac, l'obesitat,

Interior de la Unitat d'Atenció Nefrològica de l'Hospital de la Santa Creu.

l'envelliment i el factor genètic han contribuït a fer-ne créixer el nombre de pacients. Luci Fernández és un dels 4 metges nefròlegs que estan al capdavant d'una unitat que cada dia té més feina. "Fa 7 anys estàvem veient 1.500 pacients a consultes, i ara en tenim més de 3.000". És un creixement que ve donat per una major sensibilització social i per la detecció precoç als centres de primària. Tanmateix, continua havent-hi moltes persones no diagnosticades. Ho sap bé Secundino Tomàs, a qui li va canviar la vida d'un dia per a l'altre. "Jo em trobava bé, només que estava molt cansat. Pensava que era covid, però una analítica em va enviar de la feina a urgències i d'allí a fer diàlisi. La vida em

va canviar en 24 hores". La nefròloga assenyala que este cas explica molt bé el malnom de "malaltia silenciosa" a la insuficiència renal, perquè avança sense fer soroll i només es manifesta en un estadi tan avançat que ja no té alternativa a rebre tractament renal substitutiu. Secundino porta vora dos anys en tractament i està en llista d'espera per rebre un ronyó.

El cas de Sara Morataya és diferent. Una malaltia autoimmunitària va desencadenar una insuficiència renal greu que li ha portat diverses complicacions. "He tingut recaigudes dures, però ara estic bé. A mi, l'hemodiàlisi m'ha salvat la vida". Sara diu que dorm bé i té gana, símptomes evidents que el tractament fa

La nefròloga Luci Fernández i la supervisora Laura Colomer flanquegen els pacients Secundino Tomàs i Sara Morataya.

la seua feina.

amb el pacient.

MILLORA DE L'ATENCIÓ

L'Hospital de la Santa Creu de Jesús és referent a les Terres de l'Ebre en tractament de les malalties renals des de fa més de 40 anys. Abans, l'hemodiàlisi es feia a l'edifici principal, en un espai reduït i amb poca privacitat. Des de 2018, la nova Unitat d'Atenció Nefrològica ha suposat un canvi radical en un tractament que requereix passar moltes hores connectat a una màquina.

INFERMERA REFERENT

Els pacients es dialitzen entre 3 i 4 dies a la setmana i la durada de la sessió és d'unes 4 hores. La supervisora de la unitat, Laura Colomer, explica que la tècnica ha millorat molt en els últims anys i que el maquinari actual permet un nivell d'eliminació de toxines molt elevat, que es tradueix en una millora de la qualitat de vida dels pacients. "La tècnica és ara més segura, cosa que permet prevenir malalties futures. El repte de futur passa per continuar treballant en una atenció encara més propera al pacient". D'este neguit naix la figura de la infermera referent, una professional que garanteix una atenció més personalitzada i més estreta

ANAR DE VACANCES

El grau de dependència al tractament quan es patix insuficiència renal crònica és elevat. S'ha de respectar el calendari i durada de les sessions previstes. Això no impedeix, però, que els pacients puguin dur una vida amb rutines, incloent-hi les vacances. El personal de la Unitat d'Atenció Nefrològica s'encarrega de buscar centres en els llocs de destí perquè els pacients puguin continuar amb l'hemodiàlisi mentre s'agafen uns dies de descans. El mateix es fa en sentit invers, atenant pacients d'altres països.

MÉS SENSIBILITZACIÓ

Els casos d'insuficiència renal continuaran creixent, però "tenim el repte d'aconseguir més detecció precoç per tal poder tractar els pacients en fases menys avançades de la malaltia", explica la doctora Luci Fernández. La infermera i supervisora del centre, Laura Colomer, afegeix que "veiem cada dia moltes campanyes de prevenció per evitar diferents malalties, però dels problemes renals se'n parla poc, malgrat el seu elevat impacte social. Cal una major sensibilització".

REFERENTS EN TRACTAMENT NEFROLÒGIC

En els 5 anys que està operativa la Unitat d'Atenció Nefrològica de l'Hospital de la Santa Creu de Jesús, s'han fet més de 110.000 diàlisis.

Un equip de més de 30 professionals de la salut, amb 4 metges nefròlegs, un metge geriatra, un psicòleg, un metge de família i més de vint infermeres, auxiliars i zela-

dors, atenen actualment un volum de 140 pacients que es dialitzen en dies alterns.

ALTA TECNOLOGIA

L'edifici, de 1.400 m², està equipat amb monitors d'última generació, llits elèctrics i televisió individual amb auriculars, entre altres elements avançats.